

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	154-01-29
Дата	19.04.2021 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
45-то НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

1443
afy

Госпожо Председател,

на основание чл.87 ал. 1 от Конституцията на Република България,
вносяме проект на Закон за изменение и допълнение на
Наказателно-процесуалния кодекс, заедно с мотивите към него.

Молим законопроекта да бъде поставен за обсъждане и приемане по
надлежащия ред.

София
19.04.2021г.

Вносител:

Кирилос Георгиев
Мария Василева

Валентина Василева Василева - Удостоверена
Арман Ахил Евимев

ПРОЕКТ!

НАКАЗАТЕЛНО-ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

В сила от 29.04.2006 г.

Обн. ДВ. бр.86 от 28 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр.46 от 12 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.109 от 23 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.27 от 10 Април 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.33 от 30 Април 2009г., изм. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.32 от 27 Април 2010г., изм. ДВ. бр.101 от 28 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.13 от 11 Февруари 2011г., изм. ДВ. бр.33 от 26 Април 2011г., изм. ДВ. бр.60 от 5 Август 2011г., изм. ДВ. бр.61 от 9 Август 2011г., изм. ДВ. бр.93 от 25 Ноември 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.19 от 6 Март 2012г., изм. ДВ. бр.20 от 9 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.25 от 27 Март 2012г., доп. ДВ. бр.60 от 7 Август 2012г., доп. ДВ. бр.17 от 21 Февруари 2013г., доп. ДВ. бр.52 от 14 Юни 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.70 от 9 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.71 от 13 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.21 от 8 Март 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.24 от 31 Март 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.41 от 5 Юни 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.42 от 9 Юни 2015г., доп. ДВ. бр.60 от 7 Август 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.74 от 26 Септември 2015г., изм. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г., изм. ДВ. бр.32 от 22 Април 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.39 от 26 Май 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.62 от 9 Август 2016г., доп. ДВ. бр.81 от 14 Октомври 2016г., доп. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.63 от 4 Август 2017г., доп. ДВ. бр.101 от 19 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.7 от 19 Януари 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.44 от 29 Май 2018г., изм. ДВ. бр.87 от 19 Октомври 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.96 от 20 Ноември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.7 от 22 Януари 2019г., доп. ДВ. бр.16 от 22 Февруари 2019г., доп. ДВ. бр.83 от 22 Октомври 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 17 Ноември 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.103 от 4 Декември 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.110 от 29 Декември 2020г., изм. ДВ. бр.9 от 2 Февруари 2021г., доп. ДВ. бр.16 от 23 Февруари 2021г., изм. ДВ. бр.20 от 9 Март 2021г.

§1. Отменя изцяло текстовете в Глава 26, като на тяхно място създава следните текстове и променя заглавието, както следва:

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ДЕЛОТО В СЪДА ПО ИСКАНЕ НА ОБВИНЯЕМИЯ

Искане на обвиняемия до съда

Чл. 368. (1) Ако в досъдебното производство от привличането на определено лице като обвиняем за тежко престъпление са изтекли повече от две години и повече от една година в останалите случаи, обвиняемият може да поиска делото да бъде разгледано от съда. В тези срокове не се включва времето, през което делото е било в съда.

(2) В случаите на ал. 1 обвиняемият подава молба до съответния първоинстанционен съд, който незабавно изисква делото.

Разглеждане на делото

Чл. 369. (1) Съдът се произнася по молбата еднолично в седемдневен срок и когато установи основанията по чл. 368, ал. 1, връща делото на прокурора, като му дава възможност в двумесечен срок да го внесе за разглеждане в съда с обвинителен акт, с предложение за освобождаване на обвиняемия от наказателна отговорност с налагане на административно наказание или със споразумение за решаване на делото, или да прекрати наказателното производство, като уведоми за това съда.

(2) Ако до изтичане на двумесечния срок прокурорът не осъществи правомощията си по ал. 1 или съдът не одобри споразумението за решаване на делото, съдът изисква делото и прекратява наказателното производство срещу обвиняемия еднолично в закрито заседание с определение. След постановяване на определението наказателното производство продължава по отношение на съучастниците, както и по отношение на другите престъпления, за които лицето е привлечено като обвиняем.

(3) Когато прокурорът осъществи правомощията си по ал. 1, но на досъдебното производство са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, съдът еднолично в закрито заседание прекратява съдебното производство и връща делото на прокурора за отстраняване на нарушенията и внасяне на делото в съда в едномесечен срок.

(4) Ако в срока по ал. 3 прокурорът не внесе делото за разглеждане в съда или съществените нарушения на процесуалните правила не са отстранени, или са допуснати нови, съдът еднолично в закрито заседание прекратява наказателното производство срещу обвиняемия с определение. (5) Актовете на съда по ал. 2 и 4 са окончателни.

Вносител:

Кирил Георгиев

Дарин Василь

Валентина Василева Василева - Генералска

Др. Иван Димитров

МОТИВИ

към законопроект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс.

За пореден път бяха извършени промени в глава 26 през 2010г. насочени единствено към затвърждаване безконтролната власт на прокуратурата в наказателния процес, позволявайки възстановяването фигурата на “вечния обвиняем”, което на практика означава безконтролно, многогодишно държане на граждани в качеството им на обвиняеми, понасяйки всички негативни последици от наказателната репресия без достъп до справедлив съд, единствено по волята на обвинението, което освен грубо нарушение на Конституцията на република България и ЕКПЧ, представлява и форма на процесуален тормоз спрямо обвиняемите, които обичайно, макар и след десетилетия биват оправдани. До първоначалното въвеждане на глава 26 в НПК с цел ускоряване на разследване и досъдебната фаза бяха заведени и спечелени стотици дела срещу България в европейския съд по правата на човека.

Нещо повече, станаха причина за издаване на двете „пилотни“ решения от 10 май 2011 г. по делата “Фингер срещу България” и “Димитров и Хамънов срещу България”.

В тях, освен „предикатното“ нарушение на „разумния срок“, Съдът констатира и нарушение на чл.13 от Конвенцията поради липсата на ефикасно вътрешноправно средство за защита срещу това нарушение. ЕСПЧ задължи държавата, в едногодишен срок от влизане в сила на пилотните решения, да въведе адекватни правни средства за защита, като маркира и основните критерии за тяхната ефективност.

Позовавайки се на пилотното решение от 29 март 2006 г. срещу Италия по делото *Scordino*, Съдът в Страсбург припомня, че когато една национална правосъдна система страда от прекомерна продължителност на делата, най-доброто средство за защита е превенцията. Поради това, въвеждането на механизъм, ускоряващ съдопроизводството, би било най-ефикасно. При системен проблем с бавно правосъдие, обаче, е нужно и средство, осигуряващо компенсирани на вредите от вече настъпило забавяне. Обезщетението трябва да е справедливо и съответстващо на

критериите на ЕСПЧ, а процедурата по предоставянето му – бърза и достъпна. Репарацията трябва да бъде платена не повече от шест месеца след определянето ѝ. Тъй като неговата цел е да компенсира пострадалите от прекомерна продължителност на делата, необосновано забавяне на изплащането му би било крайно неуместно.

В крайна сметка, присъдените обезщетения представляват не просто огромна финансова тежест, пряко върху гърба на данъкоплатците, не и спрямо прокуратурата, остава нерешен въпросът, че обезщетенията за бавно правосъдие не са в състояние да компенсират по никакъв начин, наложените ограничения и репресията спрямо гражданите.

На последно място, вечните оплаквания на прокуратурата за невъзможността им да се справят в двугодишен срок с разследване на тежки престъпления от една страна показват нуждата от драстична промяна в модела на работа на прокуратурата и извършване на дълбоки реформи, от друга страна явно показват нежеланието им да бъдат лишени от порочния, но много ефективен метод за изнудване и натиск спрямо обвиняемите, които често нямат друг избор, освен да приемат отправените им “неприлични предложения”, доколкото другата възможност е да имат качеството на обвиняеми в неразумен срок.

Ноторно е, че бавното правосъдие не е правосъдие.

ВНОСИТЕЛИ:

Александър Ходжишев

Дарин Василев

Валентина Василева Василева-Синдербел

Арман Армен Бабикян

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТА ЗА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ИЗБОРЕН КОДЕКС

Основания за законодателната инициатива

В законопроекта се урежда възстановяване на норма, ограничаваща правата на група български граждани не осигуряващи им достъп до справедлив процес в разумен срок.

Заинтересовани групи

Всички български граждани.

Анализ на разходи и ползи

Ще бъде прекратено действието на норми, които противоречат на европейското законодателство и съдебна практика. Ще намали десетките, стотици осъдителни решения, присъждащи обезщетения срещу държавата.

Административна тежест и структурни промени

Без промяна.

Въздействие върху нормативната уредба

Без промяна

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Христов

Дарин Василев

Валентина Василева Василева - Денкова
Фирма Дооп БВБ ИК ЕН